

بسم الله الرحمن الرحيم

نشست اردوغان و پوتین در سوتچی روسیه

(ترجمه)

پرسش

در روز چهارشنبه ۲۹ سپتامبر ۲۰۲۱ م کنفرانس بین اردوغان و پوتین در سوتچی روسیه برگزار شد، چنانچه رئیس جمهوری ترکیه در رأس یک هیأت که هاگان فیدان رئیس بخش استخبارات و رئیس روابط عمومی ریاست جمهوری ترکیه به ریاست فخرالدین الطون و ابراهیم کلین سخنگوی ریاست جمهوری بدون حضور داشت هیچ یکی از وزارش در این سفر بود، جریان قسمی بود که این دیدار برای مدت ۳ ساعت در پشت درهای بسته دوام کرده و در خاتمه هیچ یک از این دو رئیس جمهور کنفرانس مطبوعاتی مشترکی خلاف پروتوکول‌های که کرملین مشابه این دیدارها دنبال می‌کرد، دائر نکرد، چنانچه این دو رئیس جمهور هیچ بیانیهای را در اخیر این نشست نیز نداشت... (شرق الاوسط ۳۰ سبتمبر) حالا سوال این است که دلایل این دیدار و اهداف آن چی خواهد بود؟

پاسخ

برای این که سوالات فوق را جواب دهیم موارد ذیل را پیش کش می‌کنیم:

- 1 - از ملاحظه توجهات کنونی امریکا فهمیده می‌شود که امریکا تلاش‌های خود را در برابر چین انجام می‌دهد و امریکا برای اخراج نیروهایش از منطقه شرق میانه پلان دارد تا برای رسیده‌گی به مسائل چین خود را فارغ ساخته و مزدوران خود را در منطقه برای عملی‌سازی نقشه‌هایش موظف سازد. این سیاست است که در آستانه اداره ترامپ یعنی کمی قبل از آن صورت گرفته، به گونه‌ای که در سیاست امریکا تغییر وارد شد، چون امریکا قوت‌های سیاسی و نظامی خود را در اطراف چین جمع نموده و مجبور شد که دولت‌های کلان تابع خود مثل ترکیه را استخدام کند و از جمله سیاست امریکا نقش ترکیه در سوریه، لیبیا، خاورمیانه و سائر مناطق بوده و به اساس همین نقش جدید ترکیه، امریکا خود را عملاً از مناقشات بحران سوریه کشیده و آن را در بین ترکیه و روسیه قرار داده و در آستانه و جنیف مباحثات و گفتگوهای ترکیه و روسیه ظاهر و شروع شد، سپس اردوی ترکیه را به شمال سوریه داخل کرد.
- 2 - بعد از آن با آغاز قدرت مسئولیت بایدن به دلیل بعضی ملاحظات سیاسی از نظر دموکرات‌ها، نقش ترکیه کاهش داده شده و اولین تماس تیلیفونی بین بایدن رئیس جمهور امریکا و اردوغان رئیس جمهور ترکیه به تاریخ ۲۳ اپریل ۲۰۲۱ م یعنی پس از سه ماه از دست یافتن بایدن به قدرت در واشتن بود. در جریان این تماس تیلیفونی توافق به نشستی در حاشیه کنفرانس ناتو در بروکسل به تاریخ ۱۴ جون ۲۰۲۱ م شد و در اشاره واضح اختلافات شان آشکار بود، آنگاه که یک روز بعد از این تماس تیلیفونی رئیس جمهور امریکا اعلان کرد که آنچه کشتار ارمن‌ها در ترکیه است یک نسل کشی است، و بایدن در این تماس تیلیفونی از خواست خود خبر داد و ترکیه و اردوغان داد و فریاد کرد اما این صدا بسان همان صداهای شعاری باقی ماند و هیچ اثری نداشت، وقتی این نشست پیچیده در حاشیه کنفرانس ناتو در ۱۴ جون ۲۰۲۱ م در بروکسل برگزار شد، توافق آن در مورد افغانستان واضح و اردوغان بسیار به خوشحالی

و خوش‌خدمتی این کار را بر عهده گرفت. اردوغان اشاره کرد که او با بایدن در خصوص اوضاع افغانستان صحبت کرده و گفت؛ ممکن نیست که در خصوص طالبان در افغانستان غفلت کنیم. وقتی حمایت ایالات متحده و دیگر دول را به دست آوریم ما آمده هستیم با ایشان تعامل کنیم... (CNN عربیه ۱۴ جنوری ۲۰۲۱م) با وصف این مسائل طوری به نظر می‌رسد که نکته مهم‌تر این است که ترکیه در مورد گفتگوی‌های خروج از سوریه با روسیه صحبت کند.

3- بدون شک پیچیده‌ترین خروج، خروج کنونی امریکا از سوریه است، زیرا مسئله سوریه تنها به امریکا تعلق نگرفته بلکه موضوع خروج از سوریه به ایران، حزب ایران، ترکیه و از همه مهم‌تر روسیه است؛ در حالی که به تاریخ ۲۹ سپتامبر ۲۰۱۵م در جریان نشست اوپا با پوتین امریکا پای روسیه را در سوریه کشاند. همه این مسائل به تدابیر معین نیاز دارد تا امریکا پیش از خروج خودش از خروج کامل کشورهای دیگر مخصوصاً روسیه اطمینان پیدا نماید؛ بالخصوص بعد از این که امریکا برای کردها اطمینان ایجاد کرد که امریکا ایشان را حمایت کرده و آن‌ها را ترک نمی‌کند، چنانچه در افغانستان چنین کرد. مظلوم عبدی فرمانده عمومی نیروهای دموکرات سوریه یادآور شد که جوبایدن رئیس‌جمهور امریکا وعده نموده که ایالات متحده بعد از این که افغانستان را در ماه گذشته ترک کرد هرگز هم‌پیمانان کرد خود را در سوریه تنها نمی‌گذارد. عبدی از مقر خود نزدیک شهر حسکه به روزنامه "تایمز" گفت؛ قبول کنید که این افغانستان نیست، او گفت سیاست امریکا در این مورد به صورت کلی متفاوت است. (آرتی ۲۸ سپتامبر ۲۰۲۱م)

4- یقیناً امریکا نمی‌خواهد که قبل از بیرون شدن روسیه از سوریه بیرون شود و روسیه بر این شکست امریکا و سیاست آن خوش‌حالی کرد، اما امریکا می‌خواهد خود را برای مسائل چین فارغ سازد؛ در حالی که روسیه در اکثر مسائل خود را به چین نزدیک ساخته به همین دلیل درست همین است که امریکا در جریان نشست بایدن رئیس‌جمهور امریکا و پوتین در جنیف به تاریخ ۱۶ جون ۲۰۲۱م بر روسیه فشار وارد کرد تا از چین دوری نموده و خود را به موقف امریکا نزدیک سازد.

با وصف این که امریکا پلان دارد تا از سوریه خارج و مزدورانش را به نیابت از خودش در تنظیم اداره امور منطقه توظیف نماید و با وجودی که بیرون شدن روسیه از سوریه یک موضوع مهم است؛ علی‌رغم این مسئله باز هم امریکا نمی‌خواهد که روسیه یک رقیب به آن حساب شود. بناءً امریکا نمی‌خواهد که به صورت مستقیم در خصوص موضوع سوریه با روسیه وارد گفتگوی شود، بلکه امریکا اردوغان را وظیفه داده تا با روسیه مسقیماً در خصوص خروج از سوریه گفتگوی نماید؛ مخصوصاً بعد از این که امریکا اطمینان پیدا کرد که مزدورش بشار روابط خود را بعد از وصل نمودن گاز مصر با دولت‌های منطقه از طریق اردن، سوریه، لبنان حسب خواست آن ساخته و برای امریکا ممکن شده تا وقت پیدا کردن بدیل مناسب به آن اعتماد نماید... هم‌چنان امریکا اردوغان را وظیفه داده تا در مورد خروج از سوریه با روسیه صحبت نماید... «اردوغان تصریح نموده که او به زودی در روز ۲۹ سپتامبر با پوتین جهت ایجاد روابط دو جانبه و تحولات ادلب پایتخت سوریه گفتگو نماید. اردوغان در یک بیانیه مطبوعاتی گفت: "دیدار من با پوتین به صورت دوجانبه بدون این که در آن شخص سوم حضور داشته باشد صورت خواهد گرفت، این دیدار تنها بر اوضاع ادلب منحصر نشده بلکه در خصوص عموم اوضاع سوریه و گام‌های که در آینده برداریم و روابط دو جانبه گفتگو ایجاد کنیم خواهد." اردوغان اشاره کرد که ترکیه و روسیه دو دولت محوری در منطقه است، او بیان داشت که پوتین مرد سیاست‌مدار است، این مسأله در حل موضوع کشمکش آذربایجان و ارمنستان معلوم شد.» (الجزیره نت ۲۸ سپتامبر

۲۰۲۱م) در حالی که هاکان فیدان رئیس بخش استخبارات ملی ترکیه با اردوغان همراه بود کمی قبل از دیدارش با پوتین در شهر سوتچی روسیه گفت: «صلح در سوریه مرتبط به روابط بین ترکیه و روسیه و اقداماتی که این دو کشور بر می دارد داشته و اهمیت بزرگی دارد.» (خبرگزاری اناضول ۲۹ سپتامبر ۲۰۲۱م)

5- روسیه این مسئله را درک نموده و این تعامل را یک اهانتی برای خودش دانسته که اردوغان در عوض امریکا با آن در خصوص خروج از سوریه صحبت کند، امریکائی که پای روسیه را به سوریه کشید، حالا حاضر نیست که در خصوص قضیه خروج از سوریه با وی صحبت نماید! بنا براین روسیه این موقف امریکا را اهانتی برای خودش دانسته مخصوصاً پوتین که گردن خود را بلند می گیرد و طوری برای امریکا وانمود می سازد که او یک دولت بزرگ و تأثیرگذار در جهان است، به همین دلیل روسیه در برابر اردوغان موقف گرفته تا این موقف روسیه درسی باشد برای ترکیه و در عین حال پیامی باشد به امریکا تا در خصوص مسئله خروج از سوریه خودش به صورت مستقیم با روسیه گفتگو کند که این مطلب از موارد ذیل دانسته می شود:

۱- ولادیمیر پوتین رئیس جمهور روسیه در خصوص رسیدن همتای ترکی اش رجب طیب اردوغان در کشورش بی پروائی نموده به عوض این که خودش اردوغان را در میدان هوائی استقبال کند، الیکسی کوبایگورودسکی شهردار سوتچی و کراسنوردار الکسندر ابول معاون فرماندار منطقه کراسنوردار را در میدان هوائی سوتچی به استقبال آن فرستاد که ایغور بوگداشیف مدیر عمومی پروتوکول های دولت های خارجی به وزارت خارجه روسیه و محمد سمسار سفیر ترکیه و فرات بایار قنصل عمومی و موظفین سفارت ترکیه نیز حضور داشتند... (ترکیه الان ۲۹ سپتامبر ۲۰۲۱م)

ب- هم چنان پوتین روزنامه پراودا را برای توهین نمودن اردوغان و توصیف نمودن آن به لقب مسکین تحریک کرد! "پراودا" روزنامه روسی است که از جمله بزرگترین رونامه ها در زمان شوروی بود که حالا هم این روزنامه یکی از روزنامه های پیش گام نزدیک قصر کرملین است:

«روزنامه پراودا» مقرب به کرملین در روز سه شنبه بر رجب طیب اردوغان رئیس جمهور ترکیه تاخته و آن را در مقاله سیاسی که عبارات شدیدی را شامل می شد، قبل از ملاقاتش به سوتچی به صفت مسکین توصیف کرد، هم چنان الکسندر شتروم روزنامه نگار روسی در نشریه "پراودا" گفت، این مسکین فرصتی برای انتخاب دوباره اش نمی باشد...» (ترکیه الان ۲۹ سپتامبر ۲۰۲۱م)

6- بناءً نشست بین پوتین و اردوغان از ابتداء تا انتهاء حتی قبل از آغاز این نشست به شکست اردوغان بود، طوری به نظر می رسد خود اردوغان انتظار این شکست را داشته به همین دلیل تلاش کرد که فضای این نشست بسیار محدود یعنی این نشست تنها بین پوتین و اردوغان و بدون حضور شخص دیگری صورت گیرد تا دائره اطلاع مردم از این شکست گسترده نشود و دقیقاً این یک واقعیت بود که اتفاق افتاده و هم چنان از این نشست هیچ نتیجه مثبت حاصل نشد. به این ترتیب اردوغان با دلتنگی و نا امیدی برگشت و حتی کنفرانس پروتوکولی که عاده بعد از هر نشستی منعقد می شود برگزار نشد! «در روز چهارشنبه دیدار ولادیمیر پوتین رئیس جمهور ترکیه و همتای ترکی اش رجب طیب اردوغان در شهر سوتچی روسیه در حالی پایان یافت که هیچ کنفرانس خبری منعقد نشده و بعد از دیداری که سه ساعت طول کشید، هیچ یکی از طرفین به کدام نتایج و تفاهم جز بر یک سلسله اظهارات دیپلماتیک اشاره نکرد و نهایتاً از این نشست چیزی به دست نیامد. درویش خلیفه تحلیل گر سیاسی در سایت "العربی الجديد" گفته است؛ او به این باور است که عدم ابراز کدام دست آورد در این نشست اشاره به عدم توافق طرفین و اختلافات شان می باشد،

چیزی که این دیدگاه و نظر را تقویت می‌بخشد این است که کدام کنفرانس خبری دائر نشد. خلیفه افزوده که قضیه سوریه اساس این نشست بوده نه قضیه اوکراین و لیبیا؛ چنانچه بعضی این موضوع را پیش کش می‌کنند... (العربی الجديد ۳۰ سپتمبر ۲۰۲۱م)

7- اما نشست اردوغان که قرار است در حاشیه کنفرانس بیست در جریان اکتبر صورت گیرد «رجب طیب اردوغان رئیس جمهور ترکیه قرار است که با همتای امریکائی‌اش در جریان کنفرانس رهبران گروه بیست که قرار است در بیست اکتبر بر گزار گردد، دیدار دو جانبه منعقد سازد. منابع افزوده است که اردوغان به زودی با بایدن همتای امریکائی‌اش در حاشیه این کنفرانس ملاقات خواهد کرد.» (خبرگزاری اناضول ۲۸ سپتمبر ۲۰۲۱م) به نظر می‌رسد که این دیدار و ملاقات در مورد گام‌های آینده این دو کشور بوده آن هم بعد از شکست اردوغان در نشست‌اش با پوتین.

انتظار می‌رود که هرگاه امریکا توانست بر موقف روسیه تسلط پیدا کند، یعنی روسیه را بر ضد چین به خود نزدیک سازد، در آن وقت امریکا هیچ ارزشی به اردوغان قائل نشده و آن را بر همین شکست‌اش تنها می‌گذارد! اگر امریکا به این نتیجه رسید که روسیه از چین دور شد، پس به توافقات خود با روسیه باز می‌گردد؛ پس هرگاه مصلحت و منافع خود را این دولت‌های استعماری دید، برای این دولت‌های استعماری احترام مزدورانش و دولت‌های که در محور منافع‌اش می‌چرخند، هیچ ارزشی ندارد.

فشرده موضوع را می‌توان به موارد ذیل خلاصه کرد:

ا- امریکا برای خروج از خاورمیانه آماده‌گی می‌گیرد و مسائل این منطقه را به مزدورانش و برای کشورهای می‌سپارد که در محور منافع آن می‌چرخد تا بتواند خود را به امور چین فارغ سازد تا وقتی جنگ سرد باشد، چنانچه امریکا لیوبینگوی سخنگوی سفارت چین در واشنتن را مورد خطاب قرار داده و تبصیره بر پیمان امریکا، بریتانیا و استرالیا کرد. «لازم است که این کشورها تشکلات را تشکیل ندهند که مصالح دیگران را هدف قرار داده و یا ضرر برساند و مهمترین چیزی که باید انجام شود، رهایی از تفکر جنگ سرد و کنار رفتن از جنگ ایدولوژیکی است...» (الجزیره نت ۱۶ سپتمبر ۲۰۲۱م)

ب- دولت عثمانی که بر روسیه تسلط داشت، اکنون تسلط ندارد و امروزه روسیه و دیگر دشمنان سربلند کرده و حکام ترکیه کوچک‌تر و حقیرتر از آن به نظر می‌رسد که روسیه با انگشتان خود به آن اشاره کند و آن را عددی به شمارد، نه در حل مشکلات و نه هم در ترک کردن یک منطقه.

ج- برای به وجود آمدن این حالت نقطه مثبتی وجود دارد که یک فرصت است و او این که دولت‌های کافر استعمارگر بار و کوله خود را جمع کرده و از سرزمین‌های اسلامی بیرون می‌شود و این یک فرصتی مناسب برای حاملین دعوت و هر پیرو حقی است که به نزدیک بودن بلند رفتن جایگاه اسلام و اهل آن و به شکست کفر و جایگاه آن بشارت می‌دهد:

﴿إِن فِي ذَلِكَ لَذِكْرٍ لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَ هُوَ شَهِيدٌ﴾ [ق: 37]

ترجمه: بی‌گمان در این (تجربیات عبرت‌آمیز تاریخی) بس یاد آوری و (بیدار باشی) است برای هر که دلی (عبرت‌بین)

داشته باشد یا گوش دل بسپارد؛ در حالی که (در صحنه حق عملاً) شاهد و حاضر باشد.

٦ اؤكئبر ٢٠٢١ م.

مئرجم: مصطفى اسلام